

Nr 279

Av herr **Ohlon m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till naturastipendier åt studerande vid universitet och högskolor.*

(Lika lydande med motion nr 318 i Andra kammaren)

Stockholm den 26 januari 1957

Sven Em. Ohlon

Gust. Sundelin

E. A. Lindblom

Nr 280

Av herr **Lundström m. fl.**, om *statsbidrag till den akademiska musikverksamheten vid Stockholms högskolor.*

Det akademiska musiklivet i Stockholm, som i första hand uppbäres av Stockholms studentsångarförbund, Stockholms akademiska orkesterförening och Akademiska kören, har sedan många år arbetat under synnerligen bekymmersamma ekonomiska förhållanden. Medan vid de båda äldsta statsuniversiteterna i Uppsala och Lund betydande statsanslag stå till förfogande för att tillförsäkra den akademiska musikverksamheten högt kvalificerad konstnärlig ledning samt erforderliga instrument, noter, lokaler, vaktmästarbiträde etc., har motsvarande verksamhet i Stockholm fått draga sig fram genom årsavgifter från deltagande studenter samt sporadiskt utgående mindre belopp från högskolor och studentkårer.

Med anledning av dessa missförhållanden väcktes redan vid 1952 års riksdag två likalydande motioner av herr Wistrand m. fl. (I: 33) och herr Sundström (II: 32) om ett årligt statsanslag å 25 000 kronor för uppehållande av den akademiska musikverksamheten vid Stockholms högskolor genom ovannämnda musikaliska sammanslutningar. Motionerna föranledde följande enhälliga uttalande av statsutskottet (utl. nr 8/1952, s. 160):

Utskottet, som icke underskattar betydelsen av den uppgift de ovan nämnda musikaliska sammanslutningarna ha att fylla icke blott inom det akademiska livet utan även inom samhällslivet i övrigt, har likväl icke funnit sig böra tillstyrka bifall till de ifrågasatta motionerna. Utskottet vill ifrågasätta huruvida icke Stockholms högskolors rektorskonvent borde i första hand till prövning upptaga frågan om en fastare organisatorisk ledning av sammanslutningarnas verksamhet.

Riksdagen avtog motionerna i enlighet med statsutskottets hemställan.

Statsutskottets utlåtande föranledde rektorskonventet att år 1954 tillsätta en inspector musices med uppgift att övervaka och samordna den akademiska musikverksamheten i Stockholm. För att råda bot för det akuta ekonomiska nödläget för berörda musiksammanslutningar utverkades kort därefter ett anslag å 15 000 kronor ur Konung Gustaf VI Adolfs 70-årsfond för svensk kultur. Dessa medel äro numera förbrukade och ytterligare anslag från kungafonden kan icke påräknas.

I sina petita för budgetåret 1956/57 hemställde rektorskonventet om ett reservationsanslag för den berörda akademiska musikverksamheten med 18 200 kronor, vilket belopp sedermera i yttrande av kanslern för rikets universitet beräknades till 15 000 kronor. I 1956 års statsverksproposition upptogs emellertid intet anslag för ändamålet.

I detta läge väcktes vid *1956 års riksdag* två likalydande motioner av herr Sandler m. fl. (I: 99) och herr Sundström m. fl. (II: 111) om ett reservationsanslag å 15 000 kronor, avsett att fördelas med 3 000 kronor till Stockholms studentsångarförbund, 9 000 kronor till Stockholms akademiska orkesterförening och 3 000 kronor till Akademiska kören. Efter en ingående redogörelse för den akademiska musikverksamhetens läge anfördes här.

Enligt vår uppfattning tala starka skäl för omedelbart ekonomiskt bistånd från det allmännas sida till den hårt beträngda akademiska musikverksamheten i Stockholm. Förr eller senare torde fasta tjänster, liknande de i Uppsala och Lund föreliggande, för ändamålet böra inrättas. Även de nu provisoriskt lösta lokalfrågorna kräva därvid särskild uppmärksamhet. I avvaktan härå framstår det såsom ytterst angeläget, att den hittills på frivillighetens väg mödosamt uppbyggda verksamheten icke av ekonomiska skäl måste avsevärt inskränkas. Att åstadkomma någon nämnvärd förbättring genom ökning av de nu utgående medlemsavgifterna lär icke vara möjligt, oavsett att en sådan utväg även eljest ter sig föga tilltalande. Särskilt må framhållas, att den högt kvalificerade konstnärliga ledning, som kräves för framgångsrik akademisk musikverksamhet, icke kan påräknas utan skäligt vederlag. Det lyckliga förhållandet, att en så utomordentlig kraft som den nyligen bortgångne professorn Oskar Lindberg under mer än trettio år utan någon som helst ersättning ställde sig till förfogande som ledare för Stockholms akademiska orkester, lär icke kunna inom någon av sammanslutningarna vinna efterföljd för framtiden. I och för sig förefaller det också mer än rimligt, att

för den akademiska musikverksamheten bland Stockholms åttatusen studenter anvisas medel, som i storleksordning närma sig vad ett ordinärt stockholmsläroverk har till förfogande för sin musikundervisning. Såsom närmare utvecklats i 1952 års motion — till vars detaljerade uttalanden vi också i övrigt hänvisa — har den akademiska musiken fyllt en viktig funktion även i det allmänna samhällslivet, bland annat genom att ett stort antal före detta medlemmar i akademiska musiksammanslutningar blivit drivande krafter i musikbildningsarbetet på de skilda orter över hela landet, där de fått sin framtida verksamhet förlagd.

I utlåtande över motionerna anförde statsutskottet enhälligt (utl. nr 78/1956, s. 65).

Utskottet, som i anledning av motionerna I: 99 och II: 111 velat vitsorda betydelsen av den uppgift de ovannämnda musikaliska sammanslutningarna ha att fylla icke blott inom det akademiska livet utan även inom samhällslivet i övrigt, har likväl icke funnit sig böra tillstyrka bifall till de ifrågavarande motionerna. Utskottet vill emellertid ifrågasätta huruvida icke visst bidrag till ändamålet lämpligen kan ställas till förfogande ur lotterimedelsfonden.

Riksdagen avslög motionerna i enlighet med utskottets hemställan.

I överensstämmelse med statsutskottets rekommendation hemställde rektorskonventet härefter i en den 22 maj 1956 dagtecknad underdånig skrivelse, att Kungl. Maj:t måtte ur lotterimedelsfonden för budgetåret 1956/57 åt rektorskonventet anvisa 15 000 kronor till fördelning med förut angivna belopp mellan de ifrågavarande musiksammanslutningarna. I beslut den 29 juni 1956 ansåg sig emellertid Kungl. Maj:t icke kunna bifalla ansökningen. Utgången kan antagas hava berott på att Kungl. Maj:t funnit anslag för ett konstant universitetsändamål av ifrågavarande slag icke lämpligen böra beviljas av lotterimedel.

Bland rektorskonventets petita för budgetåret 1957/58 upptogs på nytt en anslagsbegäran å 15 000 kronor. I 1957 års statsverksproposition har emellertid herr statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet förklarat sig icke vara beredd tillstyrka att medel för nästa budgetår anvisas till musikverksamheten vid Stockholms högskolor (åttonde huvudtiteln, s. 289).

Såsom framgår av den nu lämnade redogörelsen har riksdagen redan vid två tillfällen vitsordat vikten ur samhällelig synpunkt av att de ifrågavarande musiksammanslutningarnas verksamhet upprätthålles. Huru än den förestående utredningen om en universitetsbildning i huvudstaden må utfalla, synes det vara av största betydelse att icke nu spoliera de ansatser till en för Stockholms studenter gemensam musikinstitution, som redan genom uppoffrande arbete från enskilda förefinnas. Under den tid som fått förrinna medan statsmakterna sökt bestämma sig för den rätta budgettekniska formen för understöd åt Stockholms akademiska

musikliv, har också sammanslutningarnas ekonomi ytterligare allvarligt förvärrats. Från högskolornas sida har dessutom tveksamhet förspors rörande möjligheterna att ur för andra ändamål tillgängliga medel fortfarande stödja verksamheten ens med mindre belopp. För att säkerställa verksamhetens fortsättande kräves därför oundgängligen ett anslag från det allmänna av åtminstone den begränsade omfattning, varom här är fråga.

Med stöd av vad sålunda anförts och under hänvisning till den ytterligare utredning som förebragts i förutnämnda motioner hemställes,

att riksdagen ville besluta att till Stockholms högskolors rektorskonvent såsom bidrag till den akademiska musikverksamheten vid Stockholms högskolor bevilja ett årligt reservationsanslag å 15 000 kronor, avsett att fördelas med 3 000 kronor till Stockholms studentsångarförbund, 9 000 kronor till Stockholms akademiska orkesterförening och 3 000 kronor till Akademiska kören.

Stockholm den 26 januari 1957

Birger Lundström Carl Albert Anderson Bernhard Näsgrård

Osc. Werner Ingrid Gärde Widemar Torsten Bengtson